

SÈRIE 5**Per a totes les preguntes**

Tal com consta als Criteris Generals, la prova d'Història ha de servir tant perquè l'alumnat demostrï el seu nivell de coneixements factuais com per valorar la seva capacitat per raonar i elaborar respostes a partir de la pròpia reflexió sobre conceptes, fets i problemàtiques històriques, basades ambdues en les competències i coneixements adquirits a través del procés d'aprenentatge. En funció d'això, la correctora o corrector valoraran tant la maduresa de l'alumnat a l'hora d'elaborar les seves pròpies respostes de manera ordenada, coherent i utilitzant el llenguatge històric adequat, com el seu nivell de coneixements. En general, a l'hora de puntuar, es tendirà a valorar positivament allò que l'alumnat aportï més que no a restar allò que no hagi inclòs.

Les puntuacions assignades a cada exercici i a les diferents parts de cada exercici contingudes als Criteris Generals de la prova d'Història **són d'ús obligatori**.

Les pautes de correcció de les diferents subpreguntes que segueixen tenen per objectiu facilitar la tasca correctora i contribuir a l'homogeneïtzació dels resultats d'aquesta. Tenen caràcter **orientatiu i no han de suposar que perquè l'alumnat obtingui la màxima puntuació hagi d'haver reproduït els continguts que hi consten de manera completa**.

Igualment, el fet que les respostes de les **preguntes número 2**, especialment quan siguin del tipus *Compareu* o altres, no siguin tan extenses com les del tipus *Expliqueu* no ha d'impedir en absolut que obtinguin la màxima qualificació.

En canvi, en la correcció de les **preguntes número 1** la tasca de correcció i puntuació ha de seguir específicament els Criteris Generals en tot allò referit a la classificació de fonts, enquadraments cronològics i d'altres.

Opció A**Exercici 1**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la manera següent:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) [0,25 punts], consistent en un text públic de caràcter juridicopolític, el Reial decret de 20 de març de 1925 de supressió de la Mancomunitat de Catalunya. [0,50 punts]

b) Digues quin és el context històric de les dades que proporciona la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la Dictadura del general Primo de Rivera (1923-1930). [0,75 punts]

c) Expliqueu el contingut de la font. [1 punt]

Cal que l'alumnat expliqui que el Reial decret ordena la supressió de la Mancomunitat; que transitòriament els serveis mancomunats seran dirigits pel Consell Permanent de la mateixa Mancomunitat; i que cada una de les quatre diputacions provincials decidirà si alguns dels serveis mancomunats han de continuar sent-ho o no. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu què va ser la Mancomunitat de Catalunya, com es va crear, l'obra que desenvolupà i com acabà. [2,50 punts]

L'alumnat hauria d'explicar els orígens de la Mancomunitat en relació amb la proposta de Prat de la Riba, president de la Diputació Provincial de Barcelona, i amb el fet que el 1913 el govern de Dato aprovés finalment un decret que permetia a les diputacions unificar serveis i recursos. També que Catalunya fou l'únic territori on es creà una mancomunitat de diputacions i quines competències tingué l'organisme en qüestió [1,25 punts]. Igualment hauria d'explicar l'obra desenvolupada per la Mancomunitat i quan i com fou suprimida. [1,25 punts]

b) Expliqueu el període de la Dictadura de Primo de Rivera i les repercussions que va tenir per a Catalunya. [2,50 punts]

L'alumnat hauria d'explicar les causes de l'adveniment de la Dictadura; les polítiques que aplicà envers el Protectorat marroquí, amb el desembarcament d'Alhucemas; el seu foment de les obres públiques; les reformes polítiques que impulsà i la Unió Patriòtica; la repressió política i sindical que exercí; i l'oposició que tingué per part de republicans, intel·lectuals, anarcosindicalistes i catalanistes [1,25 punts]. Igualment hauria d'explicar el canvi que experimentà el dictador envers la qüestió catalana, la supressió de la Mancomunitat i la política repressiva que implementà envers la

llengua, els símbols i manifestacions del catalanisme. Finalment hauria d'explicar les causes de la dimissió del dictador. [1,25 punts]

Exercici 2

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una sèrie estadística o com un quadre estadístic [0,25 punts] que recull l'evolució dels moviments migratoris a diferents províncies espanyoles entre 1961 i 1970. [0,50 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la vigència del règim franquista, en la seva segona part o etapa, la denominada *desarrollista*. [0,75 punts]

c) Analitzeu les dades que conté la font i extraieu-ne les conclusions corresponents. [1 punt]

Cal que l'alumnat analitzi com totes les províncies andaluses que apareixen a la font, així com les extremenyas i castellanas (amb l'excepció de Madrid) tingueren en el període grans pèrdues de població. En contrast, les catalanes, les basques, Madrid, Saragossa i Balears tingueren increments substancials. Cal que en dedueixi el fort procés de creixement econòmic que es donà a algunes regions i províncies, que atragué emigració i provocà immigració. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les característiques polítiques i econòmiques del règim franquista des que es va instaurar fins al 1959, sense explicar aquest últim any. [2,50 punts]

L'alumnat hauria d'explicar el sorgiment del règim durant la Guerra Civil en tant que dictadura –amb una extrema concentració de poders en mans de Franco, inclòs el de dictar lleis–, de caràcter feixista o inspirada en els feixismes, de caire centralista i uniformitzador, i hauria d'explicar el partit únic *FET y de las JONS* i els seus departaments, l'Organització Sindical i les Corts no democràtiques [1,25 punts]; les polítiques repressives, la política econòmica autàrquica i intervencionista que aplicà, les relacions internacionals amb l'Eix i els canvis polítics relatius que adoptà el 1945 i el 1947 en el marc del nacionalcatolicisme i, ja als 50, cap a la tecnocràcia. [1,25 punts]

b) Expliqueu les característiques polítiques i econòmiques del règim franquista des del 1959 fins a la mort del general Franco. [2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el canvi de política econòmica i el Pla d'Estabilització de 1959; la influència política creixent del grup tecnòcrata en la segona meitat dels anys cinquanta, amb la seva vinculació amb l'Opus Dei, en la formulació i implementació del canvi de política econòmica; el salt endavant en la industrialització, urbanització i

migracions interior exterior durant el període fins arribar a la crisi de 1973 i els seus efectes [1,25 punts]. Cal igualment que expliqui l'evolució política del règim fins al 1973, amb el creixent enfrontament entre els tecnòcrates i els sectors vinculats al Movimiento –incloent-hi l'afer MATESA-, amb el paper cabdal jugat per Carrero Blanco i amb lleis com la de Premsa i Orgànica de l'Estat. També cal que faci referència al govern d'Arias Navarro i a la mort del dictador el 1975. [1,25 punts]

OPCIÓ B**Exercici 1****Pregunta 1**

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) [0,25 punts], consistent en un text públic de caràcter juridicopolític, la Constitució de la República espanyola promulgada el 9 de desembre de 1931. [0,50 punts]

b) Digues quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï el text en els inicis de la Segona República, que durà des de 1931 a 1936 a tot el territori de l'Estat, i que succeí a la monarquia d'Alfons XIII. [0,75 punts]

c) Comenteu el contingut de la font. [1 punt]

L'alumnat hauria de comentar el fet que la Constitució, com totes, és el resultat de la labor d'unes Corts Constituents; que el nou règim es defineix com una "República de treballadors de tota classe que s'organitza en règim de llibertat i justícia"; que defineix l'Estat com a "integral", és a dir, compatible amb l'autonomia dels municipis i de les regions; i que declara la seva no confessionalitat. [1 punt]

Pregunta 2**Contesteu UNA de les dues qüestions següents:**

a) Expliqueu l'adveniment de la Segona República espanyola i el primer bienni d'aquesta. [2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, els seus resultats i la marxa del rei; la formació del govern provisional i l'establiment de les primeres reformes; l'elaboració de la Constitució i l'aprovació d'aquesta [1,25 punts]; cal igualment que expliqui les reformes militar, territorial, agrària, laboral, religiosa i educativa, així com l'oposició i els problemes que aquesta tasca reformista trobà; també els conflictes més importants del període, la crisi de la coalició republicanosocialista i la fi del bienni. [1,25 punts]

b) Expliqueu el període de la Segona República espanyola conegut com a "bienni negre" o "bienni conservador". [2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les eleccions de novembre de 1933 i els seus resultats; la formació del govern de Lerroux, l'exclusió inicial de la CEDA i l'aturada de les reformes del primer bienni; i el conflicte amb la Llei de contractes de conreu catalana [1,25 punts]. Hauria igualment d'explicar com, arran de l'entrada de ministres de la CEDA al govern l'octubre de 1934, es desencadenaren tant l'anomenada "Revolució d'Astúries" com els Fets d'Octubre a Catalunya, explicant-les, així com la forta repressió posterior. Finalment cal que faci referència a la crisi del Partit Radical i les seves causes, com

l'afer de l'estraperlo i d'altres, així com la fi del bienni i la convocatòria de noves eleccions legislatives per al febrer de 1936. [1,25 punts]

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la manera següent:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un cartell [0,25 punts] de propaganda política que amb el títol *Aixafem el feixisme* realitzà Català Pic i edità la Comissaria de Propaganda de la Generalitat de Catalunya el 1936. [0,50 punts]

b) Digues quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font en els primers mesos de la Guerra Civil (1936-1939) a Catalunya. [0,75 punts]

c) Expliqueu el contingut de la font i comenteu-ne el missatge i la simbologia. [1 punt]

Cal que l'alumnat expliqui tant el títol *Aixafem el feixisme*, com a consigna antifeixista del bàndol republicà durant la contesa, com la imatge del símbol feixista-nazi de l'esvàstica que és trepitjat i trencat per un peu calçat amb espadanya catalana, com a símbol de la pagesia del país i en general de la lluita contra el feixisme representat pel bàndol enemic en la guerra, el franquista. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les diferents fases de l'ocupació franquista de Catalunya, abans i després de la batalla de l'Ebre, i expliqueu també aquesta darrera. Feu esment de la supressió de l'Estatut d'autonomia i dels inicis de la repressió franquista a Catalunya durant la Guerra Civil. [2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les dues fases de l'ocupació franquista del Principat, la de març-abril de 1938 i la de finals de desembre de 1938 i, enmig de les dues, la batalla de l'Ebre. Cal que faci també esment a la retirada de les tropes republicanes i de centenars de milers de refugiats cap a la frontera francesa [1,25 punts]. Cal que es refereixi a la supressió de l'Estatut ja el 1938 i l'establiment d'una repressió anticatalanista i antirepublicana ja abans del final de la contesa, amb els seus trets fonamentals. [1,25 punts]

b) Expliqueu l'aixecament militar i l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya, la repressió que hi va haver i les causes d'aquesta repressió. Compareu-la amb la que tingué lloc a la zona franquista durant la guerra. [2,50 punts]

La resposta de l'alumnat hauria d'explicar l'aixecament militar a Catalunya, la seva derrota, l'esclat revolucionari que es donà i la repressió que es desfermà, fent referència a les patrulles de control i a la repressió [1,25 punts]. Igualment, ha de comparar aquesta repressió, no dirigida per un govern i en mans de partits i sindicats, amb la franquista, dirigida des de dalt, i el seu abast. [1,25 punts]